Поштарина плаћена у готову

НОВИ САД
уторак
19 септембра 1939
Година V
Бр. 218(1.297)

ДАН

Главни уредник: ЛАЗАР АТАНАЦКОВИЋ

Независни информативни дневник
Излази свакодневно осим понедељника
Примерак 1 дин.
Месечна претплата 20. д. за земљу 50 за иностранство
Огласи по тарифи

Редакција и администрација: Краља Александра. 7. — Телефони: 21-05 — 21-06. Чековни рачун код Поштанске штедионице у Београду број 58.460. — Поштански фах број 178. — Рукописи се не враћају

Пољска више не постоји

МАРШАЛ Г. СМИГЛИ РИЂ СА ГЕНЕРАЛШТАБОМ ПРЕШАО У РУМУНИЈУ

У Москви намеравају да Шлеску, Данциг и Коридор препусте Немачкој, Западну Украјину ће задржати Совјетска Русија, а од осталих територија Пољске образовала би се тампон држава између СССР и Трећег Рајха

Чернауци, 18 септембра. (А. А.) Агенција Стефани доноси извештај свог нарочитог дописника који јавља:

Јутрос у три часа стигао је у Чернауци маршал г. Риђ-Смигли заједно са целим генералштабом војске. У току ноћи стигло је преко румунске границе више од 10.000 лица у који број нису урачунате трупе пољске војске, нарочито специјализовани одреди и неколико дивизија пољске војске. Аутомобили Црвеног крста пристижу стално преносећи рањенике.

Чланови пољске владе отпутовали су у току преподневна за Букурешт, одакле ће за Париз и Лондон. Лица која су у току ноћи прешла румунску границу код Китиасиа упућују се за Виници.

У Риму налазе да Пољска засада више не постоји

Рим, 18 септембра. — (А. А.) Агенција Стефани јавља:

Пошто у недељу не излазе листови, објављени су извештаји о прелажењу совјетских трупа преко пољске границе у Италији само путем радиа. Тек јутрошњи листови доносе текст совјетске ноте Пољској и извештаје о уласку совјетских трупа у Пољску. Ове вести нису изненадиле италијанско јавно мњење.

Исто тако, изазвали су дубок утисак извештаји о томе да су пољска влада, пољски државници и Врховна команда пољске војске прешли у Румунију. Листови подвлаче да је на тај начин престала да дејству је пољска влада и да Пољска засада више не постоји.

Г. СМИГЛИ РИЂ НИЈЕ ПОДНЕО ОСТАВКУ

Китви, 18 септембра. — (А. А.) АВАС јавља:

Агенција ПАТ објављује саопштење да су све вести о томе да је маршал г. Риђ-Смигли поднео оставку, лишене сваког основа.

ПОДЕЛА ПОЉСКЕ

Москва, 18 септембра. — (А. А) Рајтер јавља:

У овдашњим круговима подвлачи се да совјетска влада намерава да препусти западне делове, нарочито Шлеску, Данциг и Коридор Немачкој, а да сама задржи Украјину, док би остала територија Пољске сачињавала тампон државу између Совјетске Русије и [illegible].

ПРВИ КОМИНИКЕ СОВЈЕТСКЕ ВОЈСКЕ О ОПЕРАЦИЈАМА У ПОЉСКОЈ

Москва, 18 септембра. (А.А.) — Рајтер јавља:

Коминике совјетске владе гласи:

Ујутро 17 септембра трупе радника и сељака црвене армије прешле су западну границу дуж целе линије од реке Западњаја Двина, одбивши слаб отпор пољских трупа.

Пошто даје листу заузетих места приликом надирања совјетских трупа, коминике вели да су совјетске ваздухопловне снаге оборише седам пољских борбених авиона и натерали три тешка бомбардера да се спусте. Затим се у коминикеу тврди да је становништво у поседнутим крајевима одушевљено поздравило црвену армију.

ПРЕГОВОРИ ЗА ОСИГУРАЊЕ МИРА НА БАЛКАНУ

Рим, 18 септембра. — Италијанска штампа јавља из Париза да је дошло до политичких преговора између Југославије, Италије и Грчке. Циљ је ових преговора да се дође до споразума који би гарантовао мир балканским државама. Овај нови споразум био би везан и једним италијанско-грчким трговинским уговором.

Совјетске трупе стигле до Вилна

Рига, 18 септембра. (А.А.) „Рајтер" јавља:

Према извештајима, који су овамо стигли, совјетске трупе стигле до Вилна.

Г. Хал ће у четвртак изложити став САД

Њујорк, 18 септембра. (А. А.) Авас јавља:

Амерички министар иностраних послова г. Хал одржаће у четвртак говор приликом отварања Пан-америчке конференције. Говор ће преносити све радио-станице Сједињених америчких држава, дуж Америке и неких европских држава. Говор ће бити преведен на осам језика.

„Њујорк Трибјун" вели да ће г. Хал у том говору тачно прецизирати положај Сједињених америчких држава и њихов став према међународним проблемима. Лист сматра да ће то бити најважнији говор и политици Сједињених америчких држава који је одржан последњих 20 година.

ВОЂА РАЈХА Г. ХИТЛЕР У БЕРЛИНУ

Берлин, 18 септембра. — По повратку у Берлин, вођа Рајха г. Хитлер изјавио је својим сарадницима да је врло задовољан са немачким успесима у Пољској.

Лондон, 18 септембра. — Јављају из Берлина да је лични ађутант вође Рајха Ернест Баух погинуо у Пољској.

СПОРАЗУМ О МАЊИНАМА ИЗМЕЂУ РАЈХА И РУМУНИЈЕ

Букурешт, 18 септембра. — Између влада Трећег Рајха и Румуније закључен је и потписан споразум о поступку са немачким мањинама у Румунији.

„БРЕМЕН" У РУСКОЈ ЛУЦИ МУРМАНСКУ?

Цирих, 18 септембра. — Авас јавља:

Према једној непотврђеној вести, немачки прекоокеански брод „Бремен" склонио се у Мурманск, пристаниште на северу Русије.

Лондонска штампа сматра да обим немачко-совјетске сарадње није велик

Лондон, 18 септембра. (А.А.) — Рајтер јавља:

Јутрошњи „Дејли Телеграф" доноси извештај свог политичког уредника који каже да ни француска ни британска влада до овог часа нису примиле опширније извештаје својих амбасадора у Москви у вези са одлуком коју је прошле ноћи донела влада Совјетског Савеза.

Кад ти извештаји буду стигли, каже се даље у овом извештају, моћи ће правилније да се суди о питању у ком обиму постоји споразум између владе Совјетског Савеза и владе Рајха о сарадњи у садашњем сукобу.

Писац чланка сматра да засада преовлађује утисак да обим тога споразума о сарадњи није претерано велики. Констатује да из Анкаре нема никаквог наговештаја који би допуштао претпоставку да је овај најновији обрт изазвао ма какву промену у досадашњем ставу турске владе.

СОВЈЕТСКИ И НЕМАЧКИ ВОЈНИ ПРЕТСТАВНИЦИ СПОРАЗУМЕВАЈУ СЕ О ДЕОБИ ПОЉСКЕ

Копенхаген, 18 септембра. — Сазнаје се да ће се немачки и совјетски војни претставници састати у Брест Литовску ради споразума о деоби Пољске.

На западном фронту ништа ново

Париз, 18 септембра. (А.А.) — Авас јавља:

Синоћњи коминике гласи:

Ништа нарочито на фронту. Због рђавог времена авијација је смањила своју делатност.

ЈУГОСЛАВИЈА МИРНО И ХЛАДНОКРВНО ПРАТИ СВЕ ДОГАЂАЈЕ. ЊЕНО ПРИЈАТЕЉСТВО СА СВИМА СУСЕДИМА И СТАВ СТРОГЕ НЕУТРАЛНОСТИ ПРУЖАЈУ ЈОЈ МОГУЋНОСТ ЗА МИРАН РАЗВИТАК И НАПРЕДАК.

НИКАКВЕ ТЕНДЕНЦИОЗНЕ ВЕСТИ НЕ МОГУ УЗНЕМИРИТИ ЈУГОСЛОВЕНСКИ НАРОД, КОЈИ ЈЕ СРЕЋАН ШТО МОЖЕ МИРНО ДА РАДИ ДАЛЕКО ОД РАТНОГ ВРТЛОГА КОЈИ ЈЕ ЗАХВАТИО ИЗВЕСНЕ КРАЈЕВЕ ЕВРОПЕ.

ХИТНА СЕДНИЦА ЕНГЛЕСКЕ ВЛАДЕ

Велика Британија и француска саветују се о ставу који ће заузети поводом последњих догађаја

Британска влада одлучује о хитном сазиву парламента

Лондон, 18 септембра. (А.А.) — Рајтер јавља:

У току јучерашњег дана г. г. Чемберлен и Халифакс стално су већали, па је затим сазвана важна седница. Међутом још не треба очекивати објављивање званичног става британске владе у вези са последњим догађајима, пошто британска влада очекује да буде у потпуности обавештена о појединостима под којима су совјетске трупе ушле у Пољску. Британска влада мења сада гледиште са француском и пољском владом. Још се званично не зна ни за држање пољске владе.

Овдашњи пољски кругови изјављују да Пољска неће објавити рат Русији, као што то није учинила ни Немачкој. Ако пољска влада пређе у Румунију јасно је да она неће моћи да функционише, пошто се налази у једној неутралној држави. На основу свега овога не крије се песимистичко расположење, нарочито што се догађаји невероватно брзо развијају, али се верује да ће се многа питања ускоро расветлити.

Лондон, 18 септембра. (А.А.) — Авас јавља:

„Прес Асосјешн" пише да због руске акције у Пољској вероватно је да ће британска влада данас одлучити да ли парламенат треба да се састане још пре среде.

Објашњење Совјетске Русије о пакту с Немачком

Један од органа данашње владе „Сељачко Коло", које излази у Загребу, доноси, од г. Адама Прибићевића, чланак следеће садржине:

„Међу комунистима целог света настала је велика пометња због тога што је Совјетска Русија склопила пакт с Немачком, у којој су комунисте најстрашније гонили, а против Француске и Енглеске, у којој су комунисте имали личну слободу.

Особито су били збуњени француски комунисти, који имају преко 70 посланика у Парламенту, док у Енглеској има само 1.

На то је комунистичка Коминтерна из Москве фрацуским комунистима послала објашњење, у ком се, да кажемо укратко, тврди ово:

На изборима у демократским земљама кроз последњих пет година показало се да је комунизам у опадању или слабом напредовању. Тако нема наде да би у тима земљама могло доћи до револуције.

Совјетска Русиј није могла склопити савез са демократским државама, иако би то било на штету осовине Берлин—Рим, јер би то било у противности с комунистичким циљевима, која не допуштају помагање капиталистичких држава.

Склапање пакта с Немачком велики је успех и победа дипломатска и идејна на штету осовине Берлин—Рим, која је најжешће досад побијала комунизам.

Зато је Совјетска влада и Коминтерна решила да се држи по страни и чека да се зараћене стране исцрпу, изморе, па онда да се уплете и изазове у њима социјалну револуцију.

Ипак је главна сметња склапању споразума с Енглеском и Француском била у том, што Пољска, Румунија и Балкански Споразум нису пристали да кроз своје земље пропусте совјетску војску.

Како се види ови разлози су врло слаби. Зато нису могли уверити ни француских комуниста, па су ови у парламенту гласали за ратни кредит од 69 милијарди франака.

Што споменуте државе нису хтеле пропустити совјетске војске, то је разумљиво. Не би ни Совјетска Русија пропустила ми и не војска грађанских држава на своје тло. Но то није било ни потребно. Сам прилазак Совјетске Русије фронти мира и недавање хране и сировина Немачкој, уз једину авијатичку помоћ Пољској, спречили би рат и Совјетска Русија би задобила тиме љубав свију малих народа. То би јој увек ваљало. Јер, ако ти мали народи неће да пуштају њихове војске, не би пуштали ни војску других великих држава на своју границу у земљу, да ударају кроз њу на Совјетску Русију.

Мали народи су у друштву великих народа оно што је мали човек у друштву моћних и богатих. И зато је више но Енглеској приличио СССР, која је на своје заставе била исписала право на живот малих људи, да иступи као заштитник малих народа.

Но СССР заузима према малим народима став газде богаташа према подрапанцу. И то не тек сад. Кад је мала Мађарска приступила пакту против Коминтерне, коју су основали Немачка, Италија и Јапан, влада СССР истерала је из Москве мађарско сиротињско посланство, али није протерала послана ка оних, који су Антикоминтерну основали! Несме надничар рећи великој господи оно што сме газда, човек истог ранга! А зар је оно жалосно гоњење чехословачког посланика, одмах после склапања пакта с Немачком, лепша ствар? Тако се поступило према малом савезнику, коме се није помогло.

Али, ако већ СССР није хтела склопити савеза за одбрану мира с Енглеском и Француском, није морала склапати ни пакта с државама фашистичким. Изгледа да је превладала мржња на демократију и да је све стављено на једну карту: на то, да ће услед рата доћи до револуције у свима зараћеним земљама. Но Совјетска Русија преварила се у том очекивању и 1918, кад је одступила од савезника и склопила у Брестлитовску мир с царем Вељемом. Рат се свршио, па није нигде дошло до социјалне револуције, осим у осакаћеној Мађарској, где је била брзо сатрвена, и ако је онда сам Љењин тврдо веровао у светску револуцију. Али је дошао фашизам. А последица овог рата може бити фашизирање све Европе, тама и мрак, који су прекривали Европу после Наполеона од 1815—1848."

Било пољско министарство иностраних послова пребегло у Румунију

Чернауци, 18 септембра. (А.А.) — Према извесним непотврђеним обавештењима било пољско министарство иностраних послова пребегло је на румунску територију.

Јуче пре подне на аеродрому у Чернауци спустило се 55 пољских војних авиона, у којима се није налазила ниједна политичка личност. Поменути авиони одмах су заплењени. Неке од тих авиона немачки ловци гонили су све до села Луени.

Сазнаје се с друге стране да је железнички мост код Залешчикија уништен од стране немачке авијације. Тај мост везивао је пољску територију са селом Нижица, које су погодиле немачке бомбе. Има и мртвих и рањених.

Чернауци, 18 септембра. (А.А.) — Авас јавља:

Услед напредовања руских трупа и удвостручавања ваздушног бомбардовања пољске територије дуж румунске територије, нарочито око Залешчикија, стране дипломатске мисије, које су се још досада налазиле у Пољској, пребегле су у Румунију.

Енглески амбасадор је већ стигао док се долазак француског амбасадора очекује сваког часа.

СИГФРИДОВА ЛИНИЈА ТЕШКО ОШТЕЋЕНА НА НЕКОЛИКО МЕСТА

Париз, 18 септембра. (А.А.) — Рајтер јавља:

На основу снимака које су извршили извиђачки авиони пре и после бомбардовања Сигфридове линије, установило се да је Сигфридова линија на неколико места тешко оштећена.

Компактне пољске војне јединице са оружјем прешле су румунску границу

Преко 100.000 избеглица у Румунији

Чернауци, 18 септембра. — На пољско румунској граници у току јучерашњег дана нагомилало се десетина хиљада избеглица, жена, деце и стараца. Према последњим извештајима са границе, од синоћ почевши у великом броју прелазе преко границе компактне војничке дивизије, моторизовани одреди и авиони. Специјална комисија на румунској граници врши разоружање избеглица и војних авиона, као и болничких екипа, које, по разоружању, продужују пут за унутрашњост.

Према вестима из Чернауца, у источној Галицији завладао је безглавље.

Према процени власти, на пограничној зони од 10 километара било је до јуче око 100.000 избеглица.

У току јучерашњег дана дуж пољско-румунске границе, још пре но што се сазнало да ће румунска влада примити избеглице жене, децу и рањенике, избеглице су вршиле јуриш који румунске патроле на граници нису могле да зауставе. Синоћ је преко граница прешло хиљадама аутомобила са дипломатима, члановима владе, високим чиновницима министарстава и избеглицама.

У 10 теретних вагона стигла је пољска државна благајна са златом, драгоценостима и важним документима.

У току ноћи непрестано су стизали луксузни и теретни аутомобили, читаве армије, моторизоване и техничке трупе, као и камиони са рањеницима.

Према овамо стиглим вестима, пољске трупе дају отпор на линији Кутно-Варшава, позенска армија на линији Схваћински и Лавов. Јуче су Пољаци држали још и линију Шедлик—Калински.

ДОСАДА ПОТОПЉЕНО 30 БРИТАНСКИХ БРОДОВА

Берлин, 18 септембра. (А.А.) — ДНБ јавља:

Како се у иностранству признаје, до 15 о. м. потопљено је 30 британских бродова, са укупно 90.000 тона.

Поново су успостављени директни вагони према Берлину, Прагу и Бечу

Београд, 18 септембра. — Од 15 о. м. поново је почео саобраћај директних вагона из Берлина, Прага и Беча. Као што је познато, од дана објаве рата директна кола престала су да саобраћају. Путника има врло мало, а возови, који чекају прикључак директних вагона на граници, имају велико закашњење. Јуче пре подне брзи воз имао је око два сата закашњења.

Убица Никола Рађеновић ухапшен је и предат суду

Нови Карловци, 18 септембра. — Као што је „Дан“ јавио, у Новим Карловцима је прошле недеље убио секиром Божу Милосављевића у свађи због жене Никола Рађеновић, зидар. Полициски органи су јуче ухапсили убицу и спровели га у сремски затвор.

У селу се проносе разни гласови о убиству. Прича се да је убијени Милосављевић те ноћи дошао на прозоре Рађеновића и дозивао своју бившу жену Велинку. И да су убица и жена на то истрчали и убили Милосављевића, па затим, по савету убичиног брата, сами излупали прозоре на својој кући. Још се тврди да је у убиство умешан и брат Рађеновића.

Са нестрпљењем се очекује даљи ток истраге.

Туча столицама у петровградској гостионици

Петровград, 18 септембра. — У гостионици Љубомира Максимовића у Петровграду картао се са власником гостионице Љубомир Ивков, надничар из Петровграда, стар 49 година. За време картања посвађали су се и потукли столицама. Максимовић је замахнуо столицом да удари Ивкова по глави. Овај је брзо подигао леву руку да заштити главу, тако да га је столица ударила по руци толиком снагом, да му је рука сломљена. Пренесен је у болницу, док је против Максимовића покренут поступак. *(Дан)*

Воз прегазио сељачка кола у близини Сремске Митровице

Сремска Митровица, 18 септембра. — У недељу ујутру загребачки брзи воз налетео је на сељачка кола у која су била упрегнута два коња. Путници кола успели су у последњем моменту да искоче из кола. Један коњ је усмрћен а кола су разморскана. Истрага је поведена. (Дан)

Стрводерска кола пригњечила младића

Вршац, 18 септембра. — У недељу, у 3 часа изјутра, 15-годишњи Лајош Турјунг терао је стрводерска кола са фекалијама. Када се извезао ван града, од умора, изгледа, младић је заспао у колима, пустивши да коњи иду сами. У једном моменту кола су наишла на једну гомилу ђубрета и изврнула се тако незгодно, да су младом кочијашу притисла главу, од чега је остао на месту мртав.

Судско-лекарска комисија утврдила је да је по среди несрећан случај.

Легао на шине, запалио цигарету и чекао да му воз одруби главу

До овог тренутка није утврђено зашто је Јосип Ковач извршио самоубиство на овако језив начин

Дорослово, 18 септембра. — У близини железничке станице у Дорослову извршио је самоубиство Јосиф Ковач, младић, стар 21 годину. Он је сачекао долазак воза и легао на шине. Воз се кретао пуном брзином, а како је било вече возовођа није приметио Јосифа и локомотива му је одрубила главу.

Интересантно је, да је Јосиф, док је лежао на шинама запалио последњу цигарету коју је пушио очекујући долазак воза. Када су пронашли његов лешч, установило се да је у једној руци грчевито држао кутију шибица а у другој цигарету.

Разлог самоубиства још није могао бити утврђен.

Г.г. др. Узелац и др. Колесников ослобођени од оптужбе

Суд је установио да нема доказа да су извршили кривично дело

Данас пре подне изречена је пресуда у познатој афери у вези са подмлађивањем. Као што је познато, г. г. др. Славко Узелац и др. Петар Колесников оптужени су по параграфу 179 Кз., јер су, према оптужби, извршили хируршку операцију у циљу подмлађивања над Радом Марићем, чије су полне жлезде пресадили на једног непознатог старца.

Претседник кривичног већа г. Дамјановић прочитао је пресуду којом се г. г. др. Славко Узелац и др. Петар Колесников ослобађају од оптужбе јер нема доказа да су извршили кривично дело.

Г. г. др. Узелац и др. Колесников нису присуствовали проглашењу пресуде, а ни њихови браниоци. Државни тужилац је узео рок од три дана.

Све школске књиге
и школски прибор
по нарочито повољним ценама код
Томић и друг
Нови Сад, Краља Петра II (Футошка) бр. 22. Тел. 28-18

На подручју Новосадске коморе мушки кројачи могу да обављају и женски кројачки занат ако имају стечено право

По прописима који су важили на подручју Новосадске коморе пре ступања на снагу Закона о радњама, кројачки занат био је јединствен, те су кројачи могли да обављају послове и мушког и женског кројачког заната. Многи кројачи који су се раније бавили обема струкама наставили су тај рад и по ступању на снагу Зр., чако им је овлашћење гласило на „кројачки занат“. Да би такви кројачи могли довести свој рад у склад са законским прописима Занатски отсек Коморе, саслушавши удружења занатлија, донео је ово решење:

„Кројачима чија овлашћења прибављена пре ступања на снагу Закона о радњама, гласе на „кројачки занат“ признаје се стечено право и на обављање женско-кројачког заната, уз услов да у року од године дана поднесу првостепеној управној власти уверење надлежног удружења занатлија да су се стварно пре ступања на снагу Зр. тим занатом бавили“.

С тим у вези Комора је позвала сва подручна удружења занатлија да скрену пажњу заинтересованим кројачима, да прибаве ово уверење и да га поднесу надлежној првостепеној управној власти која ће ставити на њихова овлашћења клаузулу да имају стечено право на вршење женско-кројачких послова.

Велики број болничара и болничарки новосадског Црвеног крста јавио се за добровољно давање крви за случај рата

Око 70—80 свршених болничара и болничарки Црвеног крста присуствовало је састанку који је одржан у учионици Црвеног крста, на Булевару Краљице Марије.

Овај скуп отворио је пригодним говором први потпретседник Друштва црквеног крста у Новом Саду г. др. Јован Ненадовић, истакавши потребу што живље сарадње свих чланова Црвеног крста са Друштвом. Присутни су позвани да што активније пораде на пропагирању циљева Црвеног крста, да приберу чланове, сакупе прилоге, да помогну и технички рад у Црвеном крсту, као инвентарисање санитетске спреме и њену набавку.

Исто тако покренуто је и питање организовања давања крви (трансфузија) нарочито за случај рата. Присутне добровољне болничарке и болничари спремно су се одазвали, те се велики број пријавио за пропагандни рад, посебно као помоћ претседници Женског одбора гђи Вулко-Варађанин ради скупљања добровољних прилога. Исто тако пријавили су се и за остале радове, а једна група изјавила се спремном за давање крви. Тако се у Црвеном крсту у Новом Саду започело решавање овог важног проблема који је од велике важности у миру, а у рату од неоцењивог је значаја.

ВРШАЧКА ХРОНИКА

Претстојник градске полиције у Вршцу премештен је за сремског начелника Среза вршачког, а сремски начелник г. Милорад Мићић у истом својству у Срез митровачки. За новог претстојника градске полиције постављен је г. др. Живојин Исаков, бивши претстојник полиције у Сремској Митровици. И г. Коларовић и г. др. Исаков примили су своје нове дужности.

Каменорезачки радник Антон Пајдлбек, из Сеченова, нашао се са старим пријатељима Јованом Рајтером и Славком Ковачићем. После дужег времена они су обновили старо пријатељство. Као обично, избор је пао на ноћну кафану са женским особљем. После дужег лумповања, Антон је заспао а два „добра“ пријатеља, одлазећи, узела су му готовину од 4.000 динара и побегли. Кад се Антон пробудио, приметио је крађу и пријавио случај властима. После дужег трагања жандармерија је пронашла крадљивце у Великој Греди, али без новаца, пошто су га већ следеће ноћи пролумповали.

Неколико револверских метака испаљено је на луксузни аутомобил на путу између Инђије и Сремских Карловаца

Путници једног луксузног аутомобила, који су допутовали у суботу у ноћи у Нови Сад, пријавили су Управи полиције да су непозната лица на путу између Инђије и Сремских Карловаца испалили неколико револверских метака на њихов аутомобил.

Постоји сумња да се ради о неким циганима који већ дуже времена заустављају путнике у близини Инђије. Према другој претпоставки, ради се о покушају напада на једну личност, која је у исто време требала да пропутује аутомобилом у истом правцу.

Жандармерија је повела енергичну истрагу.

Велики успех Пете пољопривредне изложбе и сајма у Младеновцу

Количина и квалитет изложене стоке премашили су све досадашње изложбе у Младеновцу

Младеновац, 18 септембра. — Као што је „Дан“ јавио, у суботу је на свечан начин отворена Пета пољопривредна изложба и сајам. Отварању изложбе присуствовали су министри гг. Никола Бешлић, Јеврем Томић, др. Бранко Чубриловић, др. Лазар Марковић, др. Михо Крек, Бан г. др. Радивојевић. После поздравне речи претседника изложбе г. Милана Бацака, изложбу је отворио министар пољопривреде г. др. Бранко Чубриловић.

Изложба је већ првих дана по отварању постигла сјајан успех, како по опосети, тако и по количини и квалитету изложене приплодне стоке и воћа. У свему је изложено 300 комада рогате стоке, 450 најбољих свиња, 80 оваца, 120 примерака живине, затим све врсте воћа и разни производи преко 20 индустрија. У свему на изложби учествује 520 излагача, који број премашује све досадашње изложбе у Младеновцу.

Изложба је приређена у новим павиљонима и пружа врло лепу слику. Изложбени материјал је одабран и квалитетан, тако да је тешко било оценити најбоље примерке.

Првом наградом А награђено је 11 бикова, 5 крава и 4 јунице. Првом наградом награђено је 14 бикова, 9 крава и 4 јунице, другом 78 бикова, 10 крава и 11 јуница, а трећом 63 бика, 8 крава и 17 јуница. Прву и највећу награду за најбоље однегованог бика добио је г. Владимир Николић из Дубља, у Срезу ресавском. Главну награду за најбоље однеговану јуницу добио је г. Живан Митровић из Брзана у Срезу крагујевачком. За најбоље однеговану краву награђен је Тихомир Петровић из села Власке у Срезу младеновачком. Главну награду за изложене свиње добила је економија Селтерс из Младеновца.

За награђивање постоје награде многих лица и установа. Тако постоји и пехар Њ. В. Краља Петра II, затим бана Дунавске бановине г. др. Радивојевића, Пољопривредне коморе Дунавске бановине министара г. г. Бешлића, Чубриловића и Томића, пиваре Штолц из Новог Сада, Јанка и Милана Бацака из Младеновца. Г. Ђока Дунђерски, велепоседник из Новог Сада дао је 10 комада приплодних свиња с тим да се разделе најсиромашнијим задругарима у Шумадији. Исто тако уручио је и г. Ђорђе Ледерер, велепоседник из Чоке. Осим тога за награђивање и откуп стоји на располагању милион динара, коју су суму дали Министарство пољопривреде, Министарство трговине, Банска управа Дунавске бановине и Пољопривредна комора Дунавске бановине.

На свечан начин пуштена је у саобраћај пруга Устипрача-Фоча

Министар г. Бешлић о српско-хрватском споразуму

Фоча, 18 септембра. — Јуче је на свечан начин пуштена у саобраћај пруга Устипрача — Фоча која претставља први део будуће јадранске железничке пруге. Отварању пруге присуствовало је неколико десетина хиљада лица. Присуствовали су министар саобраћаја г. Никола Бешлић, министар шума и руда г. Џафер Куленовић, министар физичког васпитања г. Јеврем Томић, претседник бивше Народне скупштине г. Милан Симоновић, генерални директор железница г. Никола Ђурић, бивши министри саобраћаја гг. Лаза Радивојевић и др. Велизар Јанковић. Гостима је на железничкој станици Фоча приређен свечан дочек. Одговарајући на поздраве претседника Фочанске општине, министар саобраћаја г. Никола Бешлић говорио је и о суштини српско-хрватског споразума.

— Многи нам замерају, рекао је министар г. Бешлић, говорећи да смо много дали Хрватима. Ја вас питам да ли је много што се брату даје. Ма какве биле спољне форме наше унутрашње управе, ако та управа буде руковођена и основана на правој братској љубави целокупног нашег народа, будите убеђени да ништа неће нарушити чврстину наше националне заједнице.

Ове речи министра г. Бешлића биле су бурно поздрављене.

Епископ бачки г. др. Ћирић боравио је три дана у Вршцу

Вршац, 18 септембра. — Прошле недеље боравио је у Вршцу Њ. Пр. г. др. Иринеј Ћирић, епископ бачки, као администратор Банатске епархије. Њ. Пр. г. др Ћирић боравио је три дана када је отслужио архијерејске литургије и том приликом рукоположио нове свештенике: г. Богицу Бранкова за свештеника у Влајковцу и г. Григорија Стојкова за свештеника у Шурјану.

Како смо обавештени, Њ. Пр. г. др. Ћирић рукоположио је у недељу у Новом Саду г. Милана Савкова за свештеника у селу Острово на Дунаву, код Ковина.

Г. Хам обилази свој изборни срез

Среска конференција у Кули

Доскорашњи народни посланик Среза кулског г. Фрања Хам последњих дана се бавио у свом изборном срезу. Имао је политичке састанке у разним општинама, тако у Кули, Црвенки, Вепровцу, Бачком Добром Пољу и Врбасу. У петак пре подне одржао је конференцију среског одбора ЈРЗ у гостиони Ендлај у Кули, коју су изасланици из појединих општина добро посетили.

Г. Хам, који је претседник среског одбора, излагао је у подужем говору политичку ситуацију, подвлачећи нарочито политику неутралности, коју спроводи Краљевска влада. Излагања о тој политици примљена су са одобравањем и клицањем претседнику владе г. Цветковићу. Надаље је г. Хам говорио о споразуму и потреби мирног развоја унутрашње политичке ситуације. Референсао је о комунално-политичким проблемима као и о изградњи бетонског моста код Куле, каменог пута између Вепровца и Руског Крстура, зидању нове школе у Новом Врбасу, општинске бикаре у Куцури, предвиђеним друмским везама између Торже и Куле, Нове Црвенке и Црвенке, Соколца и Малог ЦЦМИђоша, Куле итд.

Пошто је одобрен његов извештај, који је г. Хам изложио на 3 језика, одлучено је да се Банска управа, у име Среског одбора, замоли да устроји у Кули комисију за обављање мајсторских испита. Ово је топла и оправдана жеља многобројног занатлиског сталежа у овом срезу

У дебати по извештају учествовали су многобројни изасланици. Посланику г. Хаму изражено је пуно одобравање за његов ревносан рад, те му је изгласано поверење за даље вођење ове политике у сагласности са свима бирачима у срезу.

Дунав је избацио леш Николе Карталије

Данас пре подне, нешто после 10 часова, Дунав је избацио леш једне од жртава тешке несреће на Дунаву, о којој пишемо на другом месту. Неки лађари у близини градске кланице, на Бранчићевом насељу, приметили су леш једног мушкарца. Одмах је извештена полиција. Утврђено је да је то леш Николе Карталије. Леш је пренесен у просектуру Државне болнице.

ПЕТРОВГРАДСКА ХРОНИКА

Непажњом је настрадао Ненад Трајковић, посластичарски помоћник из Петровграда. Трајковић је чистио бровнинг револвер. Не знајући да је пун, управио га је према руци и опалио. Револвер је окинуо и метак му је прошао кроз леви длан.

Иван Паић, бравар у Железничкој радионици у Петровграду, носио је са првог спрата зграде радионице једну гвоздену касу. На степеницама се спотакао и пао, а каса је пала на њега. Сломио је леву руку и задобио тешке унутрашње повреде. Пренесен је у болницу.

Министар г. Шутеј у Н. Саду и на Венцу

Министар финансија г. др. Јурај Шутеј допутовао је, синоћ, око 19 часова, са породицом аутомобилом у Нови Сад. После двочасовног задржавања у хотелу „Краљици Марији“, продужио је за Београд. Како сазнајемо, министар г. др. Шутеј је, са породицом провео јучерашњи дан на излету на Венцу.

Изврш. бр. 222-1939.

ОБЈАВА О ЈАВНОЈ ДРАЖБИ

Потписани судски извршитељ на основу §-а 225 зак. о извршењу и обезбеђењу из 1930 год. објављује да ће се услед решења Среског суда у Бачкој Тополи донешеног под бројем III И. 447/39 у корист тражиоца извршења Хајб Карла из М. Ивоша (кога заступа др. Хаген Владислав из Малог Ивоша против извршеника из Малог Ивоша за наплату 15.000 динара главнице и прип. на јавној дражби продавати ниже наведене покретне ствари, пописане у записнику о пленидби од 4 септембра 1939 год. под бр. III И. 447/39 и то: 459 туба разног штофа, цајга, бурета, порхета, сомота, сатена и др. 4 деке, 5 туба викслајна, 28 пакета дуксера, 16 марама, 2 тезге, 5 стелажа, 1 пећ, 4 комада свиле и др. и процењене на 16.000 дин.

Јавна ће се дражба одржати на дан 30 септембра 1939 у 15 часа у Малом Ивошу, Краља Петра ул. 56.

Купац је дужан купљени предмет одмах исплатити и преузети.

У колико су ове покретнине, које ће се на јавној продаји продати, узапћене и по другим лицима и у колико ова лица имају право на подмирење својих тражбина одредиће се ова јавна продаја у смислу §-а 220 И. П. и у њихову корист.

Заплењене покретнине на основу § 230 зак. о извршењу и обезбеђењу из 1930 год. неће се продати испод једне трећине процењене вредности.

Бачка Топола, 12 септембра 1939.

Јовановић Сава
судски извршитељ.

НОВОСАДСКА БЕРЗА

Нови Сад, 18 септембра

У берзанском промету закључено је данас:

ПШЕНИЦА: Откупне цене Привилегованог а. д. за извоз.

РАЖ: бачка 127—129.

ЈЕЧАМ: бачки и сремски нови 140—142 и по.

ЗОБ: бачка, сремска и славонска 127.50—130.

КУКУРУЗ: бачки 117—118, паритет Инђија 117—118.

БРАШНО: 0гг и 0г бачко и банатско 230—240, број 2 210—220, број 5 190—200, број 6 170—180, број 7 145—155, број 8 117.50—122.50, 0гг и 0г сремско и славонско 227.50—237.50 број 2 207.50—217.50 број 5 187.50—197.50, број 6 167.50—177.50, број 7 142.50—152.50, број 8 117.50—122.50.

МЕКИЊЕ: бачке 105—107, сремске 102—104, банатске 100—102.

ПАСУЉ: бачки и сремски, бели, нови, без вреће 287.50—292.50.

МАСТ: у кантама по 25 кг. бруто за нето 1450—1460.

Генденција: непромењена.

ПРОМЕТ: средњи.

Армиски генерал г. Душан Симовић, официр највиших моралних, националних и старешинских квалитета

„Народна одбрана“ у данашњем броју доноси на првој страни, чланак посвећен начелнику Главног генералштаба, армиском генералу г. Душану Симовићу. Чланак гласи:

Држећи се стално принципа: снажна одбрана — снажна држава наш народ гледа у својој војсци чувара државе и браниоца њене целине и слободе. Претставници те оружане моћи воде бригу и старају се да одрже на висини и очувају традицију њене легендарне вредности. Међу овима један од највиднијих јесте Начелник Главног генералштаба. Да нас се на челу те установе налази армиски ђенерал Душан Симовић. О овој личности по вредности и спреми, по знању и искуству, по етичким и духовним вредностима, нема ни у војсци ни у најширим грађанским круговима, ни у ком погледу, подвојених мишљења: ако је ико у Југославији, у овим тешким и озбиљним данима дорастао за то место, то је, у првом реду и на првом месту ђенерал Симовић. Несумњиво је да у нашој војсци има доста веома способних и заслужних радника са одличним особинама: има истакнутих старешина са највишим знањем и великим искуством, који су спремни и способни за највише командовање. Али је исто тако неоспорно да се међу те, на једно од првих места, мора убројити ђенерал Симовић. Јер крај свега свога стручнога образовања и спреме, које су му дале највише студије на највишим војним школама у земљи и на страни — он је свршио највишу ратну школу на бојном пољу; а та школа ратног искуства трајала је од 1912 до краја осамнаесте, од почетка балканске ослободилачке војне, а завршена избијањем наших ослободилачких пукова до обала Јадрана. Ђенерал Симовић поред свестраног познавања војних дисциплина, има за собом прошлост испуњену корисним радом и напорима, прошлост испуњену подвизима достојним дивљења. Нису то само познате и истакнуте војничке врлине, храброст и срчаност, приседбност и хладнокрвност, познавање предмета и проницљивост, одлучност и моћ предвиђања, енергија воље и пожртвованост, него изнад свега и једна инстинктивна духовна и етичка моћ и интуиција, а то је поверење, вера и оданост маса према њима. То је неодољива моћ, једна техничка сила владања над масама, те овај ђенерал са тим особинама у многоме потсећа на великане скоре прошлости, а у првом реду на прослављене учитеље Путника и Мишића.

Ми бисмо на овом месту могли изнети читав низ разних података из минулих ратова истичући оне моменте који приказују високе вредности, енергију и националне осећаје, којима се одликовао Душан Симовић. Но то може бити задатак биографа или историчара који би нам приказао личност ђенерала Симовића у целости и појединостима. За наше читаоце за овај мах може да послужи и један пример, који је и сувише карактеристичан. Успомена тужна и суморна одводи нас за четврт столећа уназад, у оно бурно и тешко доба деветсточетрнаесте године када је осиона црно жута хабзбуршка монархија у своме освајачком бесу насрнула на нашу земљу. У битци на Церу сломљен је био налет несразмерно јачег бројно и спремнијег противника. Но он је ускоро са свежим и појачаним снагама пожурио да своју срамоту покаје и свој слом поправи и изврши одмазду. За ту сврху се маршал Поћорек, познат са своје мржње према нашем народу, пребацио понова преко Дрине и Саве. Снажним продирањем он је хтео да скрши наше одбранбене снаге и да их натера на повлачење. Пред овом новом најездом наши преморени борци су били поколебани јер су усред борбе осетили недостатак артилериске муниције. Тешка и крвава срца они су почели узмицати стопу по стопу. То узмицање требало је по сваку цену зауставити и по могућству борце задржати на положајима са којих би могли не само одолети налету непријатеља не го извршити налет на њега. То је свакако била и тежња Врховне Команде, пошто је журно послала ђенерала Мишића, помоћника начелника штаба да прими команду над првом армијом, која је била највише угрожена. Ђенерал Мишић је стигао до Мионице и ту је видео како се отступање спроводи. Клонулост духова, поколебаност у сопствену отпорну моћ и растурање снага осетио је у првом додиру са трупама. Но нови командант је знао не само квалитет наших бораца, који се повлаче, него и оних непријатељских који наступају. Знао је да је ситуација на прелому и да треба журно радити. И први посао новога команданта Прве армије био је да отступање доведе у ред и да делови армије заузму положаје са којих ће у даном тренутку прећи у енергично наступање.

То је било почетком друге половине новембра 1914 године. Сам ђенерал, касније Војвода Мишић причао је о овим данима и догађајима својим пријатељима у штабу др. Ј. Милосављевићу, лекару, и М. Павловићу професору: „Са положаја су — прича Мишић — долазиле све црње и горе вести. Завладале су општа клонулост и депресија. У штабу су сви све од мене очекивали. Ја сам осећао само једно: да треба што скорије предузети најенергичније мере да се прво да снажан отпор непријатељском надирању а одмах за тим да наше трупе предузму енергичан налет. Сами су борци говорили да сам и сам чуо: „Па докле ћемо се вазданповлачити. Дај, да се окренемо па да распалимо па ком опанци ком обојци“ То сам — наставља Мишић слушао од многих бораца. А други су добацивали: „Окренимо се људи и потерајмо непријатеља па ћеш гледати тутањ његов и бег преко Колубаре, преко Маљена и Повлена...“ Ове су ме речи, причао је Мишић, необично радовале и душевно крепиле јер сам видео да из њих говори душа нашега народа који се бори за слободу и брани свој дом... У мени се та мисао унедрила и брзо сазревала. У уобразиљи сам гледао бекство непријатеља преко колубарске равни. Избегавао сам разговор са појединцима из штаба армијског. Лакнуло ми је кад сам своју мисао преко Живка Павловића саопштио Врховној Команди и добио њену саглас ност и директиву. Осећао сам се нешто примирен. У том тренутку уђе у одају мој наредник Радован Бакић, донесе писмо и пружи ми га у руке. Потврдио сам на коверти пријем јер је на адреси било написано: Команданту I Армије, ђенералу господину Ж. П. Мишићу У руке. Беше ми пријатно што писмо није званично, него приватно. Отворих коверту и расклопих стране да видим од кога је. Писмо је из штаба Дунавске дивизије првог позива, пише га мајор Симовић, помоћник начелника штаба. Поред потписа падоше ми при крају писма подвучени редови. Прочитах одмах те подвучене редове, јер је несумњиво писац писма свакако тим потцртаним речима давао пресудну важност. А то су биле речи оштре, можда врло јаке за прилику и место, речи пуне прекора па чак и неке претње, што се иницијатива не узима из противничких руку. Али то су биле речи једног младог, топлог, искреног срца, речи поштене, отворене и поврх свега оправдане. Осетио сам у тим изразима прекора младог, још неискусног мајора, душу нашега народа и њен поклич. Можда би другог претпостављеног његове речи увредиле или наљутиле. Мене су само заинтересовале и јако обрадовале, јер су се у потпуности поклапале са мојим мислима и плановима. Зарадовала ме та стварност: да се у нашој војсци нашао један човек иако много млађи и по положају и по годинама и по искуству, који је схватио ситуацију на ратишту тако реално и стварно, тако добро и тачно и видео свешћу и инстинктом оно што сам и сам умотрио: да треба што пре, чак одмах предузети енергичну офанзиву. То је писмо дошло у врло погодан час и дало ми је још више потстрека, полета и одушевљења. Чак ми се веома свидео његов оштар и заповеднички тон. Море, наређује мајор Симовић, као да он рукује Армијом; наређује ми, ни више, ни мање, него да одмах предузмем најенергичнији напад на целом фронту. Тражи то од мене категорично, иначе сву кривицу за последице сваљује на мене... То је утицало да сам заволео тога човека и уверен сам да у њему лежи велики таленат...“

На положајима ратишта прве Армије, било је у оно тешко време око тридесетак које начелника које помоћника у штабовима виших команди. А један међу овима био је мајор Душан Симовић. Кроз речи његовога писма проговорила је душа целога народа. Он је једним снажним апелом и опоменом скренуо па жњу команданту Армије на његову дужност у пресудном часу. То је уистини био врло смео, али и добро смишљен и мудар гест, који је, пошто је на време био изведен у дело, показао сјајне резултате. Армија маршала Поћорека била је смрвљена. Његови команданти, а и он сам, у паничном страху безобзирце су бегали, бегали без сабаља и чизама преко Колубаре, Саве и Дрине...

На пространом ратном ограшју, дуж целе борбене линије, поред победника команданта прве армије, ђенерала Живојина Мишића, који је за своје успешно изведено дело добио војводски чин, несумњиво да се је најзадовољнији осећао помоћник начелника штаба Дунавске дивизије 1 позива, мајор Душан Симовић.

Четврт је века минуло. Из таме прошлости и заборава светли се и на нов нараштај смеши се лик младога мајора — данас армиског ђенерала и Начелника Главног Генералштаба Душана Симовића официра највиших моралних, националних и старешинских квалитета.

Нека тај нови нараштај, који ће имати срећу да на случај потребе брани нашу Отаџбину, а са њим и цео народ поклони пуну веру овом расном скну наше поносите Шумадије (ђенерал Симовић се родио у Крагујевцу) јер је он на самомо ра[illegible]ту положио испит за највиш[illegible]ко[illegible]ђање

ЗА СИГУРАН И ДОБАР ХОД САМО
ПАЛМА
ПОТПЕТИЦЕ

БАНОВИНА ХРВАТСКА ИСТРЕБИЋЕ КОРУПЦИЈУ

Загреб, 16 септембра. — „Обзор“ пише:

„Још је важније за нашу народну будућност да се у корену пресече корупција. Бановина Хрватска треба у томе погледу бити не само узор целој Југославији, него и доказати да хрватски народ стоји у једној од најважнијих страна јавног живота достојно уз бок просвећених народа. Од успешног сузбијања корупције овиси највећим делом целокупан развитак нашег јавног живота. Корупцију треба уништити у сваком облику, у којем се она манифестира, а тих је жалибоже много. Корупција делује нарочито убитачно на младе људе. Како може млад човек радити савесно и пожртвовано за хиљаду, две динара месечне плате, ако види, да се појединци богате преко ноћи интервенцијама, везама и сличним недопуштеним делима“.

ИЗ СТАРОГ НОВОГ САДА

Кад су градски службеници примали бакшиш...

Новосадско градско чиновништво, као и намештеници пре 1861 год. били су слабо плаћени, те су са разлогом ишчекивали бакшиш од грађана ако су те чиновнике требали. Наравно, то стање чиновника рђаво је утицало на морал и савесност њихову. Да се ово стање поправи, др. Светозар Милетић сазвао је градско претставништво у седницу 22 априла 1861, на којој су се регулисале принадлежности градских чиновника, како следи: градоначелнику 1600, сушу 1400, капетану 1200, седам сенатора по 1000, великом бележнику 1000, подбележнику 600, другом подбележнику 60, актуару крим. депутације 600, великом фишкалу 1000, подфишкалу 700, архивару 600, протоколисти 600, првом писару 400, другом и трећем писару по 400, поткапетану 700, варошком комесару 600, првом варошком лајтнанду 500, другом варошком лајтнанду 500, а обојици још 52 вагана зоби и 36 центи сена, управитељу грунтовних књига 700, грунтовном контролору 500, књиговодитељу 700, подкњиговодитељу 500, перцептору каса 700, контролору каса и перцептору 500, камарашу 700, сиротињском оцу 600, контролору сиротињског оца 500, мернику 700, надзиратељу шума 500, економу 400, надзиратељу дудара 200, марктрихтеру 400, физикусу 800, 1 и 2 ранару по 400, 1 и 2 бабици по 120, 1 и 2 четвртнику по 250, служитељу сената 200, каплару 200, те још обојици по 50 за одело, тамничару 400, стражместруу 250 и још за хаљине 50 форинта.

Поред ове плате нису смели ништа од грађанства узимати за свој званичан рад. Строго се пазило на чистоћу прста и није било проневера, као данас, јер је било свакоме чиновнику осигуран уредан и безбрижан живот, па се могао сав посветити раду.

Новосађани не дају ћирилицу

На допис „високославног унутарњег краљ. намесништва" у Будиму од 3, 9 и 15 октобра 1861, број 57.319, 58.951, 59.677, „којим се овој вароши наређује да се у званичном сношењу свом служи језиком законито званичним", под којим се разуме мађарски језик", седница слободног краљ. града Новог Сада 6 новембра 1861 поднаша једногласно следећи закључак: „да се високославном унутарњем намесништву изјави да је варош ова себи по припадајућем праву статут саставила, по ком је језик српски као званичан уведен, који ће се од сада радити, будући да ми други законито званични језик тим мање познајемо, што у највишој царској диплому од 20 октобра 1860 о томе не само спомена нема, него је спомињући претстојеће изнова спојене војводине српске са краљ. Унгаријом изриком изречено да ће то само са гаранцијом језика и народности српске бити, а уједно да се изјави и сажаљење што код високих дикастерија, а нарме и код високог намесништва нема чиновника који језик наш и известија наша разуму".

Увек се државна пореза тешко плаћивала

У седници новосадског градског претставништва 16 маја 1861 градоначелник је известио да је среска управа финанција својим актом од 4 маја 1861 број 344, опоменула магистрат да се пожури са купљењем порезе, иначе ће се војна сила употребити. Из ове опомене финанцијске управе види се да Мађари нису знали за шалу. Одмах прете „војном силом". Код нас је то сасвим је[illegible]е. Не употребљава се [illegible] него доће оврховодите[illegible] порезу. Ако се одмах не [illegible] се причека, али се ипак [illegible] а и, без војне снаге, него сасвим фамилијарно.

Роман „Дана"

ТИ-БА
КЋИ АНАМА
Роман од Жана Д'Ема

(7)

Ти-Ба, скандализована, се тад сети чудних гласова који су се проносили по селу о њеној пријатељици: Ти-Нам је заиста била „девојка" једног Европљанина, пошто су њени зуби уместо да буду црно лаковани били бели, бестидно бели по варварској моди...

И зато што је одгонетнула ту везу, Ти-Ба поцрвене, пуна чуђења и узнемирености.

14

Сад је уосталом све разумела: луксуз овога сатане, величанствену тоалету Ти-Наме, њено прстење и накит, па чак и саму шминку којом је улепшавала своје лице.

Она погну главу и остаде за часак ћутећи, затим је нека бојазан стегне за гушу и са дивљом љубопитљивошћу упита показујући на гривну:

— Дакле?... Истина је?...

— Истина?... Шта је истина?... упита сад Ти-Нам изненађена тоном којим је питање постављено.

— Па то да си жена једног Европљанина...

— Ах!... већ су ти рекли то?...

Ти- Ба пожури да објасни, као да се бранила од њене оптужбе:

— Да, једна стара жена, коју сам питала где станујеш, у овој улици.

И као да је већ жалила своје одвећ тачно питање, она упаде у компликова не и сувишне детаље:

— Да, замисли... старија једна која држи дућан пун светлећих предмета... Врло љубазна, уосталом... Она ме је и довела довде...

Затим је говорила о себи, својој веридби и свом доласку у град.

Одвратила је поглед и не смејући више да га спусти на своју пријатељицу, пратила је лет једне муве крај зи да према себи.

Ти-Нам је прекиде и гласом који је одједном постао хладан, рече:

— Истина је!... Ја сам девојка доктора Лебре-а ?

Ти-Ба осети као неки ударац у срце. Са потврдом вести које се прибојавала осећала, је, чудно и сложено, њену тугу и гордост.

Осећала се жалосном помиљајући да је Ти-Нам заборавила свете традиције њене расе до те мере да је постала жена једног варварина, , и жалосна са љубомором која је чинила да је готово мрзела тог странца с којим сад мора да дели љубав своје једине пријатељице. С друге стране јој је ласкало што је Ти-Нам између свих белих изабрана, и изгледало јој као да мало од те части пада и на њу.

Њен поглед пређе преко собе још једном дивећи се богатству које се указивало, и она помисли на успех што ће јој вредети ова сензационална вест кад се врати у село.

Она се насмеши на Ти-Нам и помирисавши је (1) с љубављу рече:

1) Код анамита не постоји љубљење као код нас, кад они хоће да покажу своју љубав особи која им је драга, они је помиришу — као што се мирише цвет.

— Хајде, причај ми?

— Да ти причам? Ох, то је бар лако!...

Кад смо дошли овамо били смо економски уништени, ти то знаш. Остало нам је још само десетину пијастри од нашег продатог пиринчаног поља и са тим новцем смо морали да живимо....

Мајка је ишла у службу као куварица код једне сусетке а ја сам радила, како сам знала и могла...

Сваког јутра ишла сам на пијацу да купим што треба. Зато сам морала проћи један део европског краја вароши, и враћала сам се сусрећући беле људе, који су ишли на своје послове. Увек бих стала и сачекала да прођу и оборивши главу, јер су се они смејали између себе... Био је нарочито један кога сам редовно сретала и који је на мене обраћао већу пажњу него остали.

Једнога јутра, било је то четвртог месеца после мог доласка овамо, нисам га видела на истом путу као обично; била сам разочарана. Наш свакидашњи сусрет постао је за мене навика, један од оних конаца којим је проткан наш живот. Вратила сам се кући, размишљајући шта ли је могло да се деси. Пред нашом кућом сам стала, изненађена да чујем гласове. Гурнула сам врата и ушла: он је седео насред собе и говорио мојој мајци. Пришла сам и са мном, кроз отворена врата, млаз светлости. Окренувши се, он ме је видео; гледајући ме под својим мирним погледом дигао се и насмешио на ме. Затим, пошто је одговорио на мој поздрав, отишао је, рекавши мојој мајци: „Говорићу још.'!

Заиста, још исто вече, она ми је говорила: објаснила ми је да је добио моју адресу од једног „но"' (1) коме је ставио у дужност да ме прати и да сад тражи да постанем његова „канган" (2). Изнајмио би ми једну кућу, где би живела са мајком, јер није хтео да станујем код њега.

Она ми је све то рекла и закључила овако: „мислим да би била срећна, јер он изгледа богат човек. Обећао ми је педесет пијастри, ако ствари буду уређене!"...

Посматрала сам собу где смо живели, једину собу, и помислила на њега: веровала сам да је добар, бољи од свих осталих Европљана које сам срела — и пристала сам...

Сутрадан нисам ишла на пијацу и неколико дана доцније наместила сам се овде, у овој кући где те примам овде...

Има скоро три године од тада и од тог доба Ти-Нам, твоја озбиљна Ти-Нам која је с тобом ишла да говори о мудрости у сенци бамбуса Туа-Доја јесте жена Онга Лебреа.

Изговарајући ову последњу реченицу њен глас је био дубљи и поглед јој се губио у тајанственој даљини. Ти-Ба ју је гледала и упитала бојажљиво:

— А.... то ти је он дао све то?...

Прстом је показала расута богатства по соби, накит и одела која је носила њена пријатељица.

— Да... он, мало по мало...

(1) но = дечак.

(2) конган — жена.

Ватрогасна чета у Новим Карловцима изабрала нову управу

Нови Карловци, 18 септембра. — По што су претседник и тајник поднели оставке, одржана је ванредна скупштина Добровољне ватрогасне чете у Новим Карловцима. Изабрана је нова управа, у коју су ушли: претседник Павле Михајловић, трговац; благајник Радослав Бајић, општ. благајник; тајник Петар Мирић, учитељ; заповедник Ђура Помилић, занатлија; чланови управе: Живан Бањеглав, претседник општине, Станко Шербецијa и Душан Поштић. Решено је да се одмах набави ново буре за гашење пожара и да се скроје радна одела за ватрогасце.

У току ове године одржаће се, поред теориских, и практични радови.

Нерешена битка између Немачке и Пољске

али на шаховском пољу

Буенос Ајрес, 18 септембра. — У 11 р[illegible] међународних шаховских утакмица за пехар Хамилтона Рисела, немачка и пољска шаховска репрезентација опет су одиграле нерешену партију (2:2). Обе репрезентације налазе се на првом месту са једнаким бројем бодова. Француска је победила Данску са 4:0. Естонска је победила Холандију са 2,5:1,5. Чехословачка је тукла Палестину с истом пропорцијом, а тако исто и Шведска Литву и Летонска Кубу.

ХУМОР

Из старе администрације

Није било сређене статистике, у новој држави, о броју градова са самосталном управом. Уређење градова је било различито у појединим крајевима земље. Наметала се потреба да се, пре свега, утврди тачан број места која путем своје локалне управе врше општу управну власт првог степена. Ресорни министар је то могао да постигне једино расписом на велике жупане. Из министарства је упућена окружница великим жупанима да најхитније јаве колико на територији својих жупанија имају градова. Довде је ствар ишла нормалним током. Поступајући по распису, референти у жупанијама нису се много домишљали како да реше тај распис, него су га махом упутили „на надлежан и хитан поступак" среским начелницима. Сремски начелници, радећи по истом калупу старе администрације, уступе изворни распис министров „на даљу надлежност" општинама, уз строгу наредбу да општине у року од 24 часа одговоре колико на својој територији имају градова. Тако се десило да је један домишљати бележник, држећи се истог калупа и свих стереотипних правила службене ситилизације и учтивог одговарања на акта претпостављење власти, одговорио до речи ово:

„Сремском начелнику — Н. На горње наређење част ми је јавити да, и поред најсавеснијег истраживања, у атару ове општине није могао бити установљено да постоји град са уређеним магистратом. С молбом на повољно [illegible]"

СПОРТ

Прва лига-утакмица у Новом Саду

У равноправној игри Војводина и Бата поделили су бодове са резултатом 1:1 (1:0)

Око 2000 гледалаца посматрало је ову оштру борбу

Прва лига-утакмица у Новом Саду између Војводине и боровског Бате, на игралишту „Карађорђе", као што се очекивало изазвала је велико интересовање новосадске публике, тако да је било око 2.000 гледалаца.

Сусрет два по снази приближно једнака противника протекао је у узбудљивој игри, протканој и лепим и слабим моментима. Значај сусрета давао је полета обема странама, тако да је игра била типична борба о бодове, који су били потребни и једнима и другима. Гледаоци су имали доста уживања, али једно им је ипак недостајало: лепих шутева и доста голова: у томе је ова борба оскудевала. Према снази противника и према датој игри, резултат 1:1 је реалан, иако је, са мало више среће и пажње, могао остати и 1:0 за Војводину.

*

Игра, коју је дала Војводина, може се поделити у две фазе. У првом полувремену Војводина је дала врло добру игру са доста споразумевања, стално наваљујући на противнички гол. Међутим, због дефензивне игре Бате, навала Војводине је била покривена и онемогућена пред голом, тако да своју надмоћ није могла да искористи. У другом полувремену, пошто је киша раскваснла терен, физички тежи играчи Војводине нису се никако могли да снађу; а осем тога изгледа да им је и попестало кондиције, те је Бата био више у навали, нарочито првих двадесет минута.

Бата је дао добру игру, сталожену и са много бољим покривањем и демаркирањем од протизника. Првог дела игре се чувао и бранио, јер је Војводина била јача, али после одмора је његова нешто боља кондиција дошла до изражаја. Међутим ни Бата није био реализаторски тим, као ни Војводина. Тако су два тима са подједнаким врлинама и подједнаким манама поделили бодове

*

Гол за Војводину није пао одмах. На њега се дуого чекало. Војводина је имала више навала, тукла много корнера (у свему тринаест), али све узаман. У 25 м. Војводини се дала идеална прилика да постигне гол, али Велкерова лопта, коју је примио од Бошњаковића, уместо да уђе у празан гол ударила је у стативу, а одатле у поље... У 30 м. после корнера, Велкер, окренут леђима голу, захватио је лопту потиљком и поред изненађеног Поповића спровео у гол.

Друго полувреме протекло је са опасним навалама Бате, али без опасних шутева. Једини погодак, у 7 м. постигао је Боровић. Он је са неких двадесет метара даљине послао лопту више голманове главе и изједначио резултат. Офанзива Бате трајала је око 20 минута, а затим је игра попустила са обе стране.

*

Тимови су играли у овим саставима:

Војводина: Седмаков, Мајтан, Попеску, Мустагрудић, Огњанов, Божић, Мишков, Шосбергер, Велкер, Немет и Бошњаковић.

Бата: Поповић, Нацић, Тодоровић, Конрад, Станковић, Фриц, Бајл, Миливојевић, Хрипко, Боровић и Вирић.

Како су играли појединци? Код Војводине Седмаков је у неколико махова врло добро интервенисао, али ипак примљени гол њему највише пада на терет. Бекови одлични; Попеску се вратио у форму. Халфлинија вредна али са слабом кондицијом, што се нарочито приметило у другом делу игре. У навали овог пута трио је био најбољи. Сва тројица врло вредни, али због слабе игре крила, нарочито левог, нису долазили до добрих лопти и позиција. У Батином тиму голман Поповић бранио је одлично. Бекови на свом месту, солидни, а исто тако и крилни халфови. Станковић слабији. Навала је имала најбоље људе у Хрипку, Бајлу и Вирићу.

Утакмицу је водио без замерке г. Васа Стефановић из Београда.

Д. Н.

Резултати лига-утакмица

У Националној и Хрватско-словеначкој лиги резултати су били ови:

Јединство — Земун 5:0 (2:0);
Бск — Грађански (С) 5:1 (2:0);
Југославија — Жак 4:1 (1:0);
Славија (С) — Бск 3:0 (2:0);
Војводина — Бата 1:1 (1:1);
Хајдук — Љубљана 4:1 (0:1);
Сашк — Хашк 2:1 (0:0);
Грађански (З)—Славија (О) 6:0 (3:0).
Бачка — Славија (В) 3:1 (2:0);
Конкордија — С. к. Сплит 3:1 (1:1)

Првенство другог разреда у Новом Саду

У другом разреду Новосадског потсавеза утакмице су донеле следеће исходе:

Трг. омладина — Јаношик (Пивнице) 9:1 (5:1);
Жск — Темерински с. к. 2:0 (1:0);
Ј. Макаби — Хајдук (Чуруг) 1:0 (1:0)
Рапид — Гвожђар 2:1 (1:1).

Првенство подмлатка

Првенствени сусрети подмлатка у Новом Саду свршили су се овако:

Текстил — Славија 2:0;
Нак — Војводина 5:0;
Истра — Раднички 5:1:
Нфк — Трг. омладина 3:2.

Мали огласи

КУЋА У ЦЕНТРУ ГРАДА. 3 лепа стана, велики локал 80 метара дубоки бунар, лепо двориште, цена 165.000 дин. рента: 25.000 дин.

КУЋА У ЦЕНТРУ ГРАДА са 2 стана близу Алмашке цркве, велико двориште, цена: 105.000 дин.

КУЋА ЗА ЈЕДНУ ПОРОДИЦУ у почетку Темеринске улице 2 собе, претсобље, кухиња, шпајз, летња кухиња, паркирано двориште, цена: 120.000 дин. продаје Посреднички биро Мијатовић Стевана, Милетићева 12. Тел. 23-23.

ОЗБИЉНУ ЧИНОВНИЦУ

која одлично пише на писаћем строју **тражи јавнобележничка канцеларија** дра Миливоја Драгомировића у Новом Саду, Краља Александра 7 (2320

ПЕРФЕКТНУ

уредну, те у сваком погледу поверљиву куварицу, уз добру плату и добар поступак, тражи се са наступом према договору. Понуде у уредништву под бр. 2311. (2312)

УДРУЖЕЊЕ ПРЕВОЗНИКА РОБЕ СА ЖИВОТИЊСКОМ ЗАПРЕГОМ ЗА ГРАД И СРЕЗ НОВОСАДСКИ

ОБЈАВА

Овим се извештавају сви чланови Удружења да ће исто своју ванредну годишњу скупштину одржати на дан 1 октобра 1939 год. у 8 часова пре подне у просторијама гостионице „МАРОШ" у Кр. Петра ул. бр. 85 са следећим дневним редом:

1) Поздрав претседчика и отварање скупштине.
2) Извештај надзорног одбора,
3) Примање завршног рачуна за 1938 год.
4) Претрес предлога буџета за 1939 год.
5) Начин сазива идуће скупштине.

Умољавају се сви чланови, да ову објаву имају сматрати као позив и да на скупштину дођу.

Нови Сад, 15 септембра 1939.

секретар — претседник
Влашкалић — **Шовљански**

УПРАВА ШАЈКАШКОГ ПРОСВЕТНОГ ФОНДА

ОГЛАС ЛИЦИТАЦИЈЕ

Управа Шајкашког просветног фонда у Новом Саду издаваће на дан 12 октобра 1939 године у 6-годишњи закуп, путем оферталне лицитације фондовско земљиште, које је уписано у земљокњижном улошку п. о. Чуруг под бр. 1224 и то део, кат. чест. 7032, 7026, 7176, 7030/7 у укупној површини од 115 к. ј. 708 кв. хв. оранице под овим условима:

1) Рок закупу је од 15 X 1939 до 30 IX 1945 ек. године;

2) Исклична цена је за прве две године за половину земље по једном к. ј. — 2 м. ц., овејаног првокласног бачког жита а за другу половину земље 3 м. ц. окрупњеног решетаног првокласног бачког кукуруза. За остале 4 године за половину земље 3 м. ц. наведеног жита, за другу половину 4 и по м. ц. означеног кукуруза.

3) Закупнина се плаћа у два оброка унапред и то: за половину површине на дан 1 октобра сваке године по курсу вредности првокласног овејаног бачког жита на тај дан на новосадској продуктној берзи, а за другу половину земљишта, 1 маја сваке године по курсу вредности на тај дан првокласног решетаног бачког кукуруза, с тим да се прва рата полаже приликом потписа уговора.

4) Кауција у износу од 3500 динара полаже се приликом подношења понуде с тим, да се иста има повисити до 25% уговорне годишње закупнине и то приликом потписа уговора, израчуната по средњем курсу вредности жита и кукуруза на тај дан на новосадској продуктној берзи.

5) Државне и остале јавне дажбине за земљиште плаћа закуподавац, а уговорну таксу и остале дажбине на уговор као и обавезни паушални улог за обезбеђење од града плаћа закупац.

6) Управа задржава себи у сваком случају право да по отварању понуда настави лицитацију усменим надметањем.

7) Закупац има ђубрити шталским ђубретом сваке године 20 к. ј. земље по 32 двопрежна кола по к. ј. и то под надзором изасланика Управе фонда и сносити трошак изасланства.

8) Закупац не сме сејати индустриско биље (напр. сирак) а маунасто се дозвољава.

9) Закупац има право са дозволом Управе фонда вршити инвестиције ради проширења или подизања нових зграда с тим, да по истеку уговора све ово остаје бесплатно фонду.

10) Закупац је дужан стално држати најмање 16 грла крупне стоке и не сме однети са поседа, нити продати њихово ђубре нити сламу ни кукурузовину већ их употребити за ђубрење земљишта.

11) Закупац не сме закупљену земљу давати у подзакуп трећим лицима без претходног пристанка Управе фонда.

12) Закупац неће моћи ни по једној основи тражити снижење закупнине и накнаду никакве штете на закупљеном добру насталих од елементарне непогоде или неродице а ни у случају да се вода на закупљеном земљишту задржи дуже времена него обично.

13) Уколико закупац не би ма који од наведених услова тачно извршио овлаштен је закуподавац закупни уговор сматрати раскинутим без икаквог претходног отказа и уговор једноставно разрешити, а закуп одмах предати закуподавцу у стању у коме се у то доба налазио. Закупник даје право Фонду да га путем полициске власти уклони са закупног земљишта и из зграда;

14) Закупац је дужан у току прве две године закупа уредити врт у површини до једног к. ј. и да га засади племенитим воћкама.

15) Управа фонда се обавезује, да ће о свом трошку подићи током прве закупне године економске зграде на томе земљишту.

16) Лицитација је обавезна за досталца одмах, док за Управу фонда по одобрењу од надлежних власти.

17) Закупац ступа у посед са 15 октобром ове године.

Рефлектанти имају поднети запечаћене прописно таксиране понуде најдаље до 12 октобра 1939 године до 10 часова пре подне, а упутити их или лично предати на адресу: Кр. Банска управа Просветно одељење — за Шајкашки просветни фонд са ознаком: „Понуда за закуп земљишта у Чуругу". До тога рока има се положити и кауција било лично било путем поште благајнику Управе фонда г. Сими Димитријевићу, Нови Сад, Његошева 14.

Отварање понуда и евентуално усмено надметање извршиће се на дан 12 октобра 1939 године у 10 часова, у просторијама Просветног одељења Кр. Банске управе Нови Сад.

Детаљније податке и потребна обавештења даје секретар Управе фонда г. Ј. Романос, Трг Краљевиће Зорке 7 — Нови Сад.

Број 223
30 септембра 1939
Нови Сад

Из седнице Управе фонда

КРОЗ НОВИ САД

Библиотека Матице српске отворена од 8—12 и 15—17 часова. Музеј Матице српске отворен од 11—12 часова.

УРАНИЈА

Данас у 5, 7.15 и 9.15 часова

Глас срца

са ГИТА АЛПАР, ГУСТАВ ФРЕЛИХ и ТИБОР ХАЛМАИ

ДЕЖУРНЕ АПОТЕКЕ

Од 16 до 22 септембра

Апотека Аларгић Мр. Светозара, Трг Косте Трифковића бр. 6. Телефон бр. 24-81.

Апотека Дивилд Мр. Јоце, Булевар Краљице Марије 7. Телефон бр. 32-00.

*

БУКОВИЧКА МИНЕРАЛНА ВОДА „Кнез Милош" Ш. Д. Б. НОВИ САД, Краља Александра 21. Телефон 20-20 и 32-42. — Код филијала: СОМБОР Телефон 69. — СМЕДЕРЕВО: Телефон 47. КРАГУЈЕВАЦ: Телефон 88 и ПЕТРОВГРАД Телефон 169. РУМА Телефон 39 и БЕЛА ЦРКВА: Тел. 40.

*

РОЂЕНИ, ВЕНЧАНИ И УМРЛИ

Рођени су: Мушко дете Стевана Баумгартнера, обућара, и Елизабете Шајти. — Женско дете Руже Сивачки, кројачице. — Мушко дете Милке Лојановић, домаћице. — Мушко дете Фрање Сича, маринског капетана, и Симеоне Марјановић. — Женско дете Николе Миранића, пр. чиновника, и Ангелине Лазаров. — Женско дете Иве Казиности, морнар. наредника, и Ладиславе Јурас. — Женско дете Живка Дуромије, чиновника, и Мирославе Хил.

Венчани су: Лотас Миленко, зидар, помоћник, и Јованка Милић. — Владан Марукић, конобар, и Емилија Клочнић. — Ђорђе Мургуловић, чиновник фин. Дирекције, и Марија Вујанић.

Умрли су: Женско дете Сивачки, старо 1 сат. — Удова Аница Терек, рођ. Петрић, надничар., 41 год. — Лазар Тремић, ратар, 13 год. — Степан Гујаш, ученик, стар 12 год. — Јоца Нёналов, ратар, 28 год. — Мартин Волер, надничар, 23 год. — Миша Кривобаченко, 18 год.

АПОЛО

Премијера великог чешког филма који приказује кавалкаду људских осећаја

Пасторка

МАРИЈА ГЛАСЕРОВА
ЛАДИСЛАВ БОХАЧ

ОДЕОН

Премијера

Мр. Америка

АДОЛФ МАНЖУ - ТОНИ МАРТИН

Додатак:

У земљи Азтека

РОЈАЛ

ШИРЛИ ТЕМПЛ

у филму

Смешак среће

ТЕШКА НЕСРЕЋА НА ДУНАВУ

На повратку са излета удавили се у Дунаву дневничари Банске управе Никола Карталија и Богдан Хмељницки

Синоћ око 20.30 часова, на Дунаву, у близини градске кланице, дошло је до тешке несреће, којом приликом су пострадала два званичника Банске управе.

Око 20 часова дошли су код дежурног чиновника Управе полиције г. Ђоке Добрића дневничари Банске управе гг. Петар Божић, 25 година стар, родом из Вуковара, и Галеб Рајевски, 45 година стар, родом из Русије, оба додељени на рад у Отсеку за јавну безбедност. Они су испричали г. Добрићу, да се њихов чамац преврнуо и да су се удавили Никола Карталија, 28 година стар, и Богдан Хмељницки, 44 године стар, обојица жењени, званичници Банске управе, који су такође додељени на рад Отсеку за јавну безбедност.

О овој тешкој несрећи дознали смо следеће детаље. Сва четворица званичника Банске управе, који раде у истом отсеку и који одржавају пријатељске везе, пошли су у недељу ујутру чамцем на излет. У најбољем расположењу провели су дан на Субићеву, у близини Каћа. Они су собом понели јело и пиће и преко целог дана су се забављали.

Предвече су кренули за Нови Сад. Веслали су десном обалом. У непосредној близини Новог Сада, иза градске кланице, код гостионице Паприка, веслачи су наишли на неке шлепове. Покушали су да их обиђу, али их је ухватила струја и повукла чамац између два шлепа, где их је прикљештила. Покушали су на све могуће начине да се ослободе и ишчупају из теснаца, али им то није успевало и чамац се међувремено напунио водом. Најзад им није преостајало друго, него да искоче из чамца. Док су се гг. Галеб Рајевски и Петар Божић ухватили за ивицу шлепа, остала двојица покушала су да се спасу пливањем али су, после кратке и очајничке борбе потонули. Вода их је неколико пута избацила на површину. У једном тренутку нису се више појављивали.

У тренутку када су већ почели да губе и последњу снагу, дневничари су спасени и превезени у Нови Сад, где су се одмах јавили полицији

Одмах је на лице места изишла комисија. Утврђено је да је чамац пун воде, потонуо, док је лешеве несрећних дневничара Карталије и Хмељницког однела струја.

Полиција је повела истрагу, да би утврдила детаље ове тешке несреће. Г. г. Рајевски и Божић су изјавили да нису били пијани и да је до несреће дошло због тога што је струја однела чамац.

Трагедија двојице вредних и способних дневничара Банске управе изазвала је у Новом Саду спонтано саучешће.

На скупштини Прометне централе земљорадничких задруга наглашена је потреба добре организације набављачко-продајног задругарства

Јуче је одржана редовна главна скупштина Прометне централе земљорадничких задруга у Новом Саду којој је претседавао претседник Централе г. Бошко Томашев, управник Земљорадничке обласне житарске задруге у Великој Кикинди.

Пре прелаза на дневни ред скупштина је послала поздравне телеграме Њ. В. Краљу Петру Другом, Њ. Кр. Вис. Кнезу Намеснику Павлу, претседнику Краљевске владе г. Драгиши Цветковићу и министру пољопривреде г. др. Бранку Чубриловићу.

Извештај Управног одбора о раду Централе у пословној 1938 години као закључни рачун за исту годину примљен је од стране присутних делегата једногласно. Извршено је попуњавање Управног одбора и избор целог Надзорног одбора. Скупштина је усвојила измену правила Централе у вези са Законом о привредним задругама.

У дискусији о појединим актуелним задружним питањима јасно се видела потреба што боље организације набављачко-продајног задругарства и продаје пољопривредних производа путем задруга, јер се на тај начин пружа најнепосреднија помоћ селу.

Због јоргана потукли су се јорганџија Матија Јакаб и шофер Милош Томић

Обојица су тешко повређени

У суботу после подне дошло је до крвавог разрачунавања између власника јорганџиске радње Матије Јакаба и Милоша Томића, шофера, који је као добровољац шпанске војске постигао чин ваздухопловног официра у шпанској републиканској војсци.

Жена Томићева је, пре извесног времена купила јоргане. Пошто Томић отплате није вршио на време, Јакаб је узео натраг јоргане.

У суботу после подне Томић је дошао у јорганџиску радњу. Између њега и власника радње дошло је прво до свађе, а затим до туче. Милош је на глави и на више места по телу ранио Јакаба. Овај је зграбио нож и тешко ранио Томића. Томић је одмах пренесен у Државну болницу, где је задржан на лечењу.

Полициска истрага је поведена.

Изјављујем да са Цветом К. Апићем, обућарем из Жабља, не живим од 1 јануара 1936 те не одговарам за његове дугове ни на каква потраживања.

Даница Апић
гостионица
Нови Сад

ЂАЦИ!

ако желите да имате првокласне и модерно израђене фотографије за ђачке легитимације за цену 6 ком 9 дин. можете их добити једино у

Фото Студију Рojал

Трг Ослобођења бр. 2.

ДНЕВНЕ ВЕСТИ

Г. Јован Медурић, са станом у Краља Петра II улици, 187, поднео је пријаву полицији против непознатих лопова, који су му из затвореног стана однели одело у вредности од 1200 динара.

Г. Русомир Ишљебрк, бравар, са станом у Фрушкогорској улици број 2, поднео је кривичну пријаву полицији против Аделе Алербах, коју сумњичи да му је однела 1000 динара.

Редовно купање у Новосадској минералној јодној води значи: здравље

Како је полиција пронашла у парку цак пун дувана

Органи Управе полиције ухапсили су једног сумњивог човека, који је на улици продавао дуван државног монопола. Он је на саслушању изјавио да је дуван добио у парку Јодног купатила од једног непознатог човека, који му даје 5 динара зараде по паклићу дувана. Одвео је једног агента на место где је добио дуван. Тамо је заиста пронађен цак пун дувана.

Постоји претпоставка да је Јован Бачак, из Бачког Петровца, извршио крађу у једној трафици и да је дошао у Нови Сад да уновчи плен. Истрага се води.

„НИРВАНА"

презерв. гума штити Вас од заразе! Дин. 2 к. Дискретно шаље: Дрогерија „ХИГИЕА" К. Живојновић, Нови Сад, Трг Ослобођења 2.

ТРАЖИМ КОЧИЈАША

са женом без деце. Почетна плата 600 динара. Адреса у администрацији. (2328)

ЧИНОВНИЦА

са дугогодишњом праксом, самосталан књиговођа и кореспондент, тражи одговарајуће место, адреса у администрацији. (2329)

Власник за ДАН к. д.: ЛАЗАР АТАНАЦКОВИЋ, главни уредник — Ротациона штампарија ДАН, штампарско-издавачко предузеће евана Брановачког 11. — Ротациона штампа: ДАН, штампарско-издавачко предузеће ца Александра 7.